

הנסיך - 2021 / עו"ד עדי מרכוס*

בשנת 1513 נכתב "הנסיך" - ספר הממשל המפורסם של ניקולו מקיאוולי (פורסם ב-1532, מספר שנים לאחר מותו של המחבר). כ-500 שנה לאחר מכן, הפוליטיקה, כך נראה, לא השתנתה הרבה, אבל בעוד שיותר ויותר אנשים מאבדים עניין בענייני המדינה, יותר ויותר אנשים מתעניינים דווקא בממשל התאגידי.

במרבית החברות קיים מתח תמידי, אשר ניתן לו השם המשפטי "בעיית הנציג", והנעוץ ביחסי הכוחות שבין בעלי מניות השליטה ובין בעלי מניות המיעוט ונובע מיכולתו האינהרנטית של בעל השליטה לכוון את פעילות החברה והחשש כי יעשה שימוש בה לשם פגיעה בטובת החברה או בזכויות המיעוט. טובת החברה וטובת בעלי מניותיה אינם בהכרח אותו הדבר והעובדה שפעולה מסוימת משרתת את טובת בעלי המניות אין פירושה בהכרח כי מדובר בפעולה המקדמת את טובת החברה.¹ הירידה במהלך השנים בריכוזיות שליטה בחברות והתחזקות דפוסים ביזוריים המתבטאים, בחברות ציבוריות, בגידול בשיעור האחזקות של בעלי מניות מן הציבור, מובילים למצב בו חברות רבות פועלות ללא גרעין שליטה חזק. כך, במבנה החברה המודרנית, ובעיקר בחברות שבהן מספר רב של בעלי מניות (לרבות חברות ציבוריות), בעיית הנציג מתרכזת ביחסים בין בעלי המניות להנהלה, ואחת הסוגיות המרכזיות הקשורה לכך היא פערי המידע שבין שני הקבוצות.

על מנת להבטיח התנהלות תקינה של התאגיד ולמנוע ניצול לרעה כאמור, נוצרו - בין בחוק, בין בפסיקה בתי המשפט ובין בפרקטיקה הנהוגה - כללי "ממשל תאגידי" (Corporate Governance) שהם מכלול הנורמות, העקרונות והכללים, המחייבים והוולונטאריים, החלים על תאגיד ומגדירים כיצד ראוי שיתנהל, כשאי עמידה בהם עשויה לעיתים אף ליצור אחריות אישית למנהלים, נושאי משרה ואפילו בעלי מניות שלא פעלו על פיהם. כך, בפסק דין מסוף אוקטובר, 2021, שעוסק בספיחי סכסוך בעלי המניות הגדול בחברת אמבליי קבע בית המשפט העליון שניתן לחשוף אף חומרי חקירה פלילית בנושא משיכות כספים בתביעה כספית נגד מי שהיה בעל השליטה בחברה.²

בעניין שנדון בספטמבר, 2021, בבית המשפט המחוזי בירושלים³ דובר בבעלי מניות מיעוט שטענו שהתנהלות בעל השליטה והמנכ"ל מהווה קיפוח של זכויות המיעוט. בית המשפט קבע שהנהלת החברה כשלה בניהול החברה כיוון שפעלה ללא מעורבות ודיווח מסודר לדירקטוריון החברה או לבעלי המניות, ללא ישיבות דירקטוריון או בעלי מניות מסודרות, כשהיא שולחת גורמים שאינם בעלי תפקיד בכירים בחברה לנהל משא ומתן עם גורמים בינלאומיים גדולים ללא ליווי מסודר של יועץ משפטי. כתוצאה מכך כפה בית המשפט על הנהלת החברה הוראות ממשל תאגידי כדי לוודא שקיפות וניהול נכון. באותו מקרה דובר בחברה פרטית. בחברה ציבורית התיק עשוי היה להסתיים בתביעות אישיות של הציבור כלפי המנהל.

כך, ביחוד כאשר החברה היא חברה ציבורית, אבל לא רק, חשוב לפעול בשקיפות מול בעלי המניות ולקיים באופן מסודר כללי ממשל תאגידי, אשר יבטיחו לא רק התנהלות נכונה, אלא גם הגנה למנהלים ובעלי השליטה מפני תביעות של בעלי מניות. בעוד שלא נכון לתת לעורכי הדין לנהל את החברה במקום המנהלים, ליווי משפטי שוטף של עורכי דין בעלי מומחיות בתחום ורקע עסקי המאפשר להם לסייע לחברה בנושא ההתנהלות והממשל התאגידי חשובים ביותר כדי למנוע אפשרות של תביעות אישיות כנגד חברי ההנהלה עצמם.

* עו"ד עדי מרכוס. הינה עורכת דין במשרד אפיק ושות' (www.afiklaw.com) המתמקדת במשפט מסחרי ודיני חברות, זכויות יוצרים, דיני תקשורת ואומנים ועסקאות בינלאומיות. עו"ד מרכוס הינה בוגרת הפקולטה למשפטים ובעלת תואר שני בתקשורת באוניברסיטת תל אביב ותואר שני במנהל עסקים בינלאומי מאוניברסיטת בר אילן. היא התמחתה במשרד המשפטי אצל המשנה ליועץ המשפטי לממשלה בתחום הדין האזרחי וזכויות היוצרים, לאחר מכן עבדה 18 חודש במשרד שלמה כהן בתחום הקניין הרוחני, כ-11 שנה במחלקה המשפטית בגוף התקשורת "רשת נגה בע"מ" (ערוץ 2 של הטלוויזיה), כאשר תפקידה האחרון בטרם מיזוג החברה עם ערוץ 10, כראש תחום במחלקה המשפטית ולאחר כן, טרם הצטרפותה למשרד, כיועצת המשפטית הפנימית של קנלר ייצוג אמנים, בכל נושא היעוץ המשפטי של אמנים ואנשי תרבות, בין בישראל ובין במישור הבינלאומי. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו. לפרטים נוספים: 03-6093609, או באמצעות הדואר האלקטרוני: afiklaw@afiklaw.com.

¹ ע"א 7735/14 אילן ורדניקוב נ' שאול אלוביץ, 28.12.2016, בית המשפט העליון - <https://he.afiklaw.com/caselaw/2506>
² ע"א 6243/21 גרגורי גורטובי נ' בי.אס.די קראון בע"מ (19.10.2021), בית המשפט העליון - <https://he.afiklaw.com/caselaw/12919>
³ ת"א 10142-03-18 perkins associates corp נ' קילס סיסטמס בע"מ ואח' (27.09.2021), בית המשפט המחוזי בירושלים - <https://he.afiklaw.com/caselaw/12884>

The Prince - 2021 /Adi Marcus, Adv.*

In 1513 "The Prince" was written - the famous book about governance written by Niccolò Machiavelli (posthumously published in 1532). Approximately 500 years later, politics, it seems, has not changed much, but as more and more people lose interest in State affairs, more and more people are actually becoming interested in corporate governance .

In most companies there is constant tension, which was given the legal name "The Representative Problem", which is rooted in the power relations between controlling shareholders and minority shareholders and stems from the controlling shareholder's inherent ability to direct the company's activities and the apprehension that it will be used to harm the company or the minority's rights. The good of the company and the good of its shareholders are not necessarily the same and the fact that a certain action serves the good of the shareholders does not necessarily mean that it is an action that promotes the good of the company. Moreover, the decline over the years in the concentration of control over companies and the strengthening of decentralized patterns, which are manifested, in public companies, in the increase of public holdings, lead to a situation in which many companies operate without a strong shareholder control core. Thus, in the structure of modern society, and especially in companies with a large number of shareholders (including public companies), the Representative Problem often becomes concentrated on the relationship between shareholders and management, and one of the main issues related to this is the information gaps between the two.

In order to ensure the proper conduct of the corporation and to prevent such abuse, corporate governance rules have been created - both under law, by caselaw and in practice - which are the set of norms, principles and rules, binding or voluntary, that apply to a corporation and define how it should be duly managed, where non-compliance may even create personal liability for executives, officers and even shareholders who failed to follow such. As such, in a decision given at the end of October, 2021, which deals with the ripples of the major shareholder dispute in Emblaze, the Supreme Court held that even criminal investigative materials regarding fund withdrawals in a monetary claim against the manager who controlled the company may be disclosed.

A case heard in September 2021 at the Jerusalem District Court dealt with minority shareholders who contended that the conduct of the controlling shareholder and CEO constituted oppression of minority rights. The Court held that the management failed to duly manage the company when it acted without keeping the shareholders involvement and without duly holding board and shareholders meetings, or when it sent a person who is not a senior executive of the company to negotiate with large international entities without the proper accompaniment of a legal adviser. In a public company the case could have ended in personal claims of the public against the manager.

Thus, especially when the company is a public company, but not only, it is vital to act transparently with the shareholders and to duly maintain corporate governance to ensure not only proper conduct but also protection for managers and controlling shareholders from future claims. While it is not advisable to let the legal team run the company instead of the executives, ongoing legal assistance from attorneys with expertise in the field as well as business background which allows them to assist the firm in maintaining good order and corporate governance is extremely important to prevent the possibility of personal claims against the management.

***Adi Marcus, Adv.** is an attorney in the office of Afik & Co. (www.afiklaw.com) who focuses primarily on commercial and corporate law, copyrights, media law and international transactions. Advocate Marcus holds a major in law, an M.A in communication from Tel Aviv University and an international MBA from Bar Ilan University. She completed her internship at the Ministry of justice under the Deputy Attorney General focusing civil law and copyright law, then worked for about 18 months in the office of Shlomo Cohen in the field of intellectual property, about 11 years in the legal department of the communications network "Noga Network" (Channel 2 of TV), with her last position before the company merged with Channel 10, was head of department in the legal department and then, before joining the firm, as Kneller Artists Representation's internal legal advisor, representing in all matters of legal advice to artists and cultural figures, both in Israel and internationally. Nothing herein should be treated as a legal advice and all issues must be reviewed on a case-by-case basis. For additional details: +972-3-6093609 or at the e-mail: afiklaw@afiklaw.com.